

NORGES HØYESTERETT

Den 7. februar 2023 ble det av Høyesteretts ankeutvalg med dommerne Indreberg, Bergsjø og Høgetveit Berg i

HR-2023-247-U, (sak nr. 22-185978STR-HRET), straffesak, anke over dom:

I.

A

mot

Påtalemyndigheten

II.

Påtalemyndigheten

mot

A

avsagt slik

D O M :

- (1) Saken gjelder anker fra tiltalte og påtalemyndigheten over lagmannsrettens straffutmåling. Spørsmålet er hvilken betydning det skal ha at det gikk svært lang tid før lagmannsrettens dom ble forkynt, og at anken til Høyesterett som følge av dette først ble inngitt mer enn åtte år etter at dommen ble avsagt.
- (2) Halden tingrett avsa 26. april 2013 dom med slik domsslutning:
  - «1. A, født 00.00.1977, dømmes for overtredelse av straffeloven § 162 første og annet ledd til fengsel i 2 – to – år og 5 – fem – måneder. Varetekt kommer til fradrag med 2 – to – dager.
  2. A dømmes til å tåle inndragning av en personbil av merke Volvo V70 med kjennemerke 0000000, jf. straffeloven § 35 annet ledd jf. første ledd.
  3. A dømmes til tap av førerretten for en periode på 1 – ett – år og 6 – seks – måneder, jf. vegtrafikkloven § 33 nr. 1 og forskrift om tap av retten til å føre motorvogn § 2-6 nr. 3.

4. A dømmes til å betale statens kostnader med saken med 2 000 – totusen – kroner.»

- (3) A anket til Borgarting lagmannsrett over bevisbedømmelsen under skyldspørsmålet og inndragningsavgjørelsen, subsidiært straffutmålingen, herunder rettighetstapet. Ved Borgarting lagmannsretts beslutning 13. juni 2013 ble anken henvist til ankeforhandling etter den dagjeldende straffeprosessloven § 325, jf. § 321 tredje ledd.
- (4) Før ankeforhandlingen hadde tiltalte forlatt Norge i tråd med et utvisningsvedtak. Tiltalte møtte derfor ikke til ankeforhandlingen. I hans fravær avsa lagmannsretten 14. november 2013 kjennelse om at anken over skyldspørsmålet avvises og beslutning om at anken over straffutmålingen fremmes. Samme dag ble det avsagt dom der anken ble forkastet, idet lagmannsretten kom til at det ikke skulle gjøres endringer i tingrettens straffutmåling.
- (5) A har anket lagmannsrettens dom til Høyesterett. Han har gjort gjeldende at hele fengselsstraffen må gjøres betinget på grunn av tidsforløpet. Når det har gått ti år siden de straffbare handlingene ble begått, er det heller ingen grunn til å opprettholde tapet av føreretten. Den inndratte bilen ble destruert til tross for at straffedommen ikke var rettskraftig. Anken bør henvises ettersom Høyesterett tidligere ikke har vurdert straffutmåling basert på et sammenligbart faktum.
- (6) *Påtalemyndigheten* har til gunst for siktede også anket til Høyesterett, jf. straffeprosessloven § 309. Det er gjort gjeldende at tiltalte forlot Norge i tråd med norske utlendingsmyndigheters utvisningsvedtak, og at han derfor verken har unndratt seg forfølgning eller unnveket forkynning. I mangel av dokumentasjon på det motsatte må det videre legges til grunn at norske myndigheter ikke har gjort noe forsøk på å få forkynt dommen for tiltalte mens han har vært i utlandet. Saksbehandlingen innebærer brudd på Den europeiske menneskerettskonvensjon (EMK) artikkel 6 nr. 1. Det lange tidsforløpet i saken må medføre at hele den idømte straffen nå må gjøres betinget, og dessuten at det ikke bør utmåles noen tapstid.
- (7) *Høyesteretts ankeutvalg* bemerker at anke over lagmannsrettens dom kan avgjøres uten ankeforhandling når ankeutvalget «enstemmig finner det klart» at dommen helt eller delvis bør oppheves, jf. straffeprosessloven § 323 tredje ledd. Det følger av praksis at ankeutvalget kan oppheve lagmannsrettens dom med hjemmel i denne bestemmelsen dersom det er gått lang tid siden lagmannsrettens dom ble avsagt, og det ut fra tidsforløpet er klart at straffen må reduseres, se blant annet HR-2022-1227-U avsnitt 11 med videre henvisninger. I den saken skyldtes det lange tidsforløpet at lagmannsrettens dom først ble forkynt på et sent tidspunkt.
- (8) Ankeutvalget finner det enstemmig klart at lagmannsrettens dom må oppheves. Det har nå gått over ni år siden lagmannsretten utmålte straffen. I likhet med i HR-2022-1227-U skyldes tidsforløpet at det tok svært lang tid – over åtte år – før dommen ble forkynt. A kan ikke på noen måte bebreides for den lange saksbehandlingstiden. Det foreligger brudd på hans rettigheter etter EMK artikkel 6 nr. 1 som må føre til at straffen settes ned. Etter ankeutvalgets syn er det mest hensiktsmessig at lagmannsretten utmåler straffen.
- (9) På denne bakgrunn oppheves lagmannsrettens dom. Ved den videre behandlingen må lagmannsretten ta stilling til om ny straff kan fastsettes etter straffeprosessloven § 322 første ledd nr. 3, eller om det bør gjennomføres ankeforhandling.

(10) Dommen er enstemmig.

S L U T N I N G

Lagmannsrettens dom oppheves.

Per Erik Bergsjø
(sign.)

Hilde Indreberg
(sign.)

Borgar Høgetveit Berg
(sign.)